

INOZEMSKI TURIZEM

Za socialistično Jugoslavijo ima inozemski turizem nesporno znaten politični pomen, ker prispeva k stikom, zblizovanju in razumevanju med narodi. Razen tega ima za nas tudi gospodarski pomen, ker pridemo z inozemskim turizmom do dotoka deviz, ki postaja iz leta v leto vse bolj pomemben za našo plačilno bilanco. Dotok deviz iz turizma je znašal v letu 1954 1 milijardo 581 milijonov, lani pa 2 milijardi 167 milijonov dinarjev.

Število inozemskih turistov se je v povojnih letih gibalo takole:

leto	število obiskovalcev
1948	61.500
1950	41.221
1951	70.379
1953	245.211
1954	321.485
1955	485.254

— Opatiji	21 %
— Dubrovniku	11 %
— Rabu	7,4 %
— Lovranu	6,1 %
— Crikvenici	5 %
— Splitu	4 %
— Portorožu	3,7 %
— Reki	3 %

Po številu obiskov je od tujih držav na prvem mestu Nemčija z 31,9 odstotka, sledi Avstrija s 15,2 odstotka, Anglija z 10,2 odstotka, Francija s 6,8 odstotka, Nizozemska s 6,3 odstotka itd. Češkoslovaška in Madžarska sta bili po številu nočnin v letu 1955 le neznatno udeleženi, ker so bili dogovori s tema dvema državama šele obnovljeni in lahko pričakujemo v prihodnjih letih iz teh dveh držav znatno več turistov, prav tako pa tudi iz drugih vzhodnoevropskih držav.

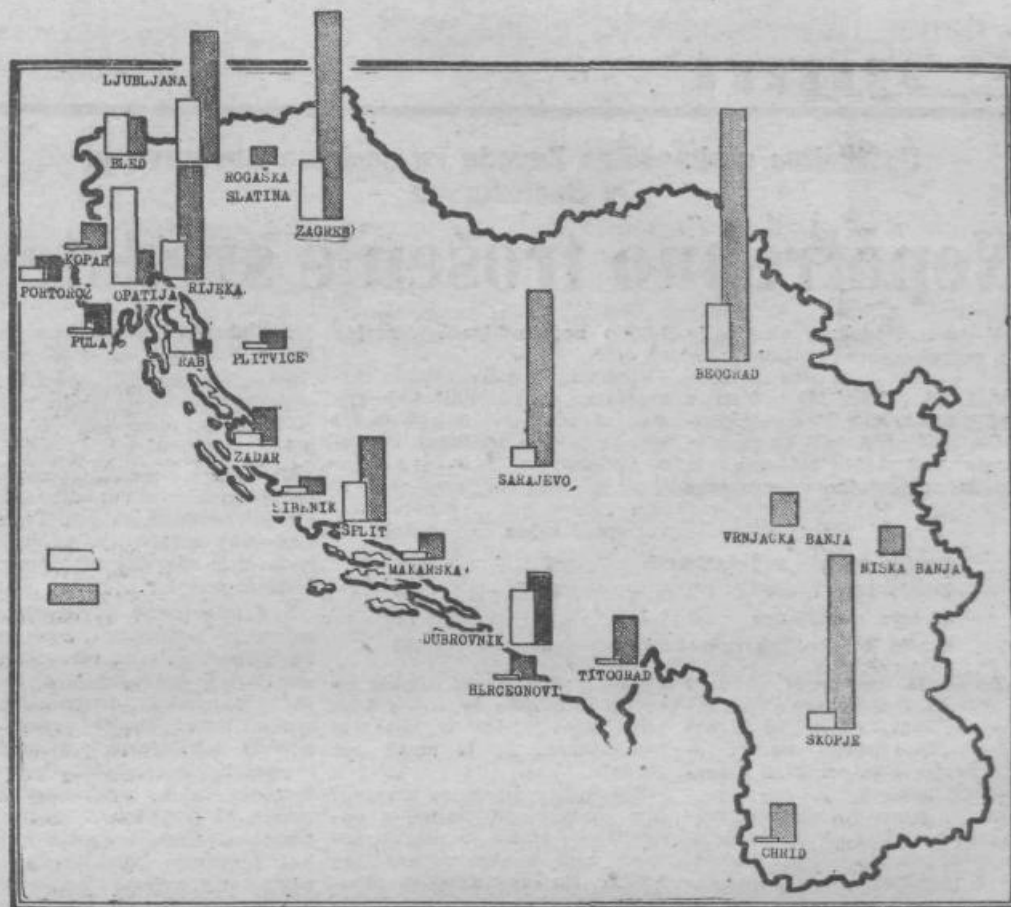
Iz tega pregleda se jasno vidi, da je prišla po določenem zastoju v letih 1949 in 1950 v gibanju tujih turistov do močnejšega porasta tako, da smo bili lani po številu obiskovalcev višje kakor pred vojno.

Pripomniti je treba, da hitreje raste število obiskovalcev kakor število nočnin, ker hočejo tuji turisti čedalje bolj obiskovati čim več krajev in se v posameznih krajih čim manj zadržati. K temu je treba dodati še to, da tuji turisti čedalje bolj radi prihajajo z močnimi vozili, kar je razvidno iz prehoda tujih motornih vozil preko meje. V letu 1953 je prišlo preko meje v državo 17.815 motornih vozil, v letu 1954 se je to število dvignilo na 33.727, lani pa je znašalo 59.791.

Gibanje turistov po vrstah turističnih krajev je obdržalo večinoma predvojno značilnost tako, da so tudi sedaj obmorski kraji daleč pred drugimi. Leta 1955 je na primorske kraje odpadlo 50 odstotkov skupnega števila obiskovalcev iz inozemstva. Ko govorimo o razvrstitvi tujih turistov po krajih, moramo pripomniti tudi to, da predvsem obiskujejo večje in znane turistične kraje v Primorju. Tako je bilo v letu 1955 v samo osmih znanih turističnih krajih našega Primorja nad 60 odstotkov nočnin, in to v:

Število tujih turistov

Država	Število obiskovalcev
Avstrija	73.919
Belgija	15.338
Danska	9.396
Anglija	49.466
Francija	33.242
Nizozemska	30.351
Italija	24.413
Madžarska	2.168
Nemčija	154.887
Norveška	2.460
Švica	18.028
Svedska	13.061
Češkoslovaška	1.895
Grčija	8.622
druge evropske države	11.475
Kanada	1.421
ZDA	22.248
Turčija	4.495
druge države	8.417

Turistična mapa Jugoslavije, ki kaže obisk tujcev v primorskih krajih ter v krajih znotraj države. Beli stolpci domači turizem, črtni stolpci inozemski turizem

Uporaba amortizacijskih sredstev

Nedavno je zvezni izvršni svet sprejel sklep o pogojih, pod katerimi je mogoče uporabljati sredstva iz amortizacijskih skladov. Sklep upošteva splošno pravilo, da se del plačane amortizacije, ki je svoboden, lahko uporablja samo po odobritvi ključnega računa za isto leto, v katerem so bila ta sredstva vplačana. Dejansko se zaradi odločb o izjemnem uporabljanju amortizacijskih sredstev po izteku tromesečja, v katerem so bila vplačana, ta sredstva uporabljajo 35 dni (povprečno) po njihovem vplačilu.

Za primer zamenjave osnovnih sredstev predpisuje ta sklep, da je delavski svet edini pooblaščen sklepati o tem, kdaj in kako se bo zamenjalo neko osnovno sredstvo. Delavski svet sklepa o tem na predlog strok. komisije (strokovnega organa podjetja). Predlog komisije in sklep delavskega sveta pošlje podjetje banki zaradi kontrole namenske uporabe. V primerih investicijskega vzdrževanja se postavlja zahteva, da delavski svet že v začetku leta odobri letni plan za dela investicijskega vzdrževanja, pri čemer pooblasti upravni odbor, da med le-

tom izpopolni ta plan s konkretnimi odločbami. Upravni odbor sklepa o izvajanju del, ki so določena z letnim planom, na predlog strokovne komisije podjetja. Letni plan kakor tudi posamezne sklepe upravnega odbora mora podjetje obvezno sporočiti banki zaradi kontrole namenskega uporabljanja sredstev v amortizacijskih skladih. Ker je bil ta sklep sprejet sredi leta 1956, so podjetja izjemno za letos dolžna sestaviti plan za drugo polletje, in to najkasneje do 31. julija.

Vse to velja za primer, če sredstva amortizacijskega sklada, ki naj bi jih izkoristili za zamenjavo ali investicijsko vzdrževanje, ne presegajo 20 % skupnih sredstev amortizacijskega sklada. Če pa zamenjava ali

deja investicijskega vzdrževanja zahtevajo, da se uporabi več kakor 20 % sredstev amortizacijskega sklada, je treba sklep delavskega sveta ali upravnega odbora predložiti v odobritev gospodarskemu svetu okrajnega ljudskega odbora. Od tega so izvzeta podjetja, katerih svobodna sredstva amortizacije za zamenjavo znašajo manj kakor 2 milijona dinarjev, razen tega rudniki, medtem ko dobijo podjetja železniškega prometa in PTT to odobritev od posebne komisije ustrežajoče skupnosti.

Odločba nadalje določa, da je mogoče zamenjavo osnovnih sredstev opravljati tudi sukcesivno, v delih, pa tudi z rekonstrukcijo kar lahko znatno olajša izvajanje rekonstrukcije zastarelih naprav.

USTANOVITEV UPRAVNIH ŠOL

Zvezni izvršni svet je na svoji seji dne 25. junija sprejel zakonski predlog o upravnih šolah, ki predvideva ustanovitev šol za izobraževanje uslužbencev javne uprave. Z ustanovitvijo teh šol je izpolnjena praznina, ki je obstojala v usposabljanju kadrov, potrebnih za graditev države. S tem je hkrati storjen prvi korak v resnejšem delu za dvig teh kadrov.

Dozdaj se je strokovni sestav državne uprave razvijal počasneje kot pa je to zahteval naš splošni družbeni in politični razvoj. Dozdaj so prihajali srednji kadri javne uprave večinoma iz gimnazij in drugih srednjih šol, višji kadri pa iz pravnih in gospodarskih fakultet. Z ustanavljanjem upravnih šol uvajamo stalni sistem dopolnilne izobrazbe srednješolskih kadrov in njihovega usposabljanja za tise službe, za katere je bila do-

zdaj potrebna fakultetna izobrazba. Upravne šole pa bodo razen tega omogočile dopolnilno kvalificiranje uslužbencev, ki so na raznih upravnih funkcijah in ki so si pridobili znanje iz prakse, nimajo pa šolske izobrazbe, ki je potrebna za izvrševanje njihovih del in dolžnosti pod sedanjimi pogoji.

Upravne šole bodo ustanovljali izvršni sveti. Pouk v teh šolah bo trajal dve leti. Pravico do vpisa bodo imeli učenci, ki so končali srednje šole, uslužbenci s šestimi razredi srednje šole in štirimi razredi srednje šole in z osmimi leti prakse v Učni program upravnih šol obsega teorijo države in prava, imovinsko, dedno, družinsko, kazensko, gospodarsko, delovno in upravno pravo, dalje politično ureditev FLRJ, politično ekonomijo in ekonomijo FLRJ, finance, administrativno disciplino, stenografijo id.

Opatija